

PERHOSMAAILMA

Helmut Diekmann

Reima Flyktman

Olli Pihlajamaa

Teppo Salmela

Matti Selänne

Heikki Tabell

Readme.fi
Lönnrotinkatu 18 A
00120 HELSINKI

A Bonnier Group Company

Asiakaspalvelu: palvelu@readme.fi
Lue lisää Readme.fi-kirjoista www.readme.fi
tuotevastuu@readme.fi

Taitto: Reima Flyktman
Kansi: Marko Tapani
Kuvat: HD Helmut Diekmann
RF Reima Flyktman
OP Olli Pihlajamaa
TS Teppo Salmela
MS Matti Selänne
HT Heikki Tabell
MSc Mika Schafroth
KS Kimmo Silvonen
PP Päivi Pihlajamaa
Teksti: Diekmann, Flyktman, O. Pihlajamaa,
Salmela, Selänne ja Tabell

Copyright © 2025 Readme.fi

1. painos

Kaikki oikeudet pidätetään. Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen ilman tekijän kirjallista lupaa painamalla, monistamalla, äänittämällä tai muulla tavoin on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty.

ISBN 978-952-373-961-1

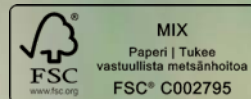
Painettu EU:ssa 2025.

Etukannen kuva:
häiveperhonen TS

Takakannen kuvat:
kanervamittari HT,
nokkosperhonen HT ja
rämevihersiipi OP

Edellisen sivun kuva:
naurisperhonen RF

Tämän sivun kuva:
pikkuriikinkukkokehrääjä MS

SISÄLTÖ

Johdanto 8

PÄIVÄPERHOSET

Ritariperhosen

Isoapollo..... 18
Pikkuapollo 20
Ritariperhonen..... 22
Purjeperhonen 24

Paksupäät

Mansikkakirjosiipi..... 26
Tummakirjosiipi 27
Tunturikirjosiipi 28
Suokirjosiipi 29
Metsähiipijä 30
Heinähiipijä 31
Keltatäplähiipijä 32
Mustatäplähiipijä 34
Lauhahiipijä 36
Etelähiipijä 38
Valkotäpläpaksupää 40
Piippopaksupää 42

Kaaliperhosen

Virnaperhonen 44
Peltovirnaperhonen 45
Auroraperhonen 46
Pihlajaperhonen 48
Kaaliperhonen 50
Naurisperhonen 52
Lanttuperhonen 54
Sinappiperhonen 56
Vuorisinappiperhonen 58
Lapinkeltaperhonen 60
Tunturikeltaperhonen 62
Suokeltaperhonen 64
Vaaleakeltaperhonen 66
Etelänkeltaperhonen 67
Sitruunaperhonen 68

Täpläperhosen: hopeatäplät

Rämehopeatäplä 70
Pursuhopeatäplä 72
Lehtohopeatäplä 74
Niittyhopeatäplä 76
Tundrahopeatäplä 78
Muurainhopeatäplä..... 80
Pohjanhopeatäplä 82
Pikkuhopeatäplä..... 83
Purohopeatäplä 84
Rahkahopeatäplä..... 86
Kääpiöhopeatäplä 88
Tunturihopeatäplä..... 90
Suohopeatäplä 92
Helmihopeatäplä 94
Angervohopeatäplä..... 96
Orvokkihopeatäplä..... 98
Kethopeatäplä 100
Rinnehopeatäplä 102
Etelänhopeatäplä 104
Keisarinviitta 106

Täpläperhosen: aivotäpläperhosen

Karttaperhonen 108
Amiraali 110
Ohdakeperhonen 112
Neitoperhonen 114
Nokkosperhonen 116
Isonokkosperhonen..... 118
Kirsikkaperhonen 120
Valkotäplänokkosperhonen..... 122
Suruvaippa 124
Herukkaperhonen..... 126
Kirjoverkkoperhonen 128
Keltaverkkoperhonen 130
Lapinverkkoperhonen 132
Täpläverkkoperhonen 134
Tummaverkkoperhonen 136
Ratamoverkkoperhonen 138

Täpläperhosen: luotsi- ja häiveperhosen

Haapaperhonen 140
Kuusamaperhonen 142
Pikkuhäiveperhonen 144
Häiveperhonen 146

Täpläperhosen: heinäperhosen

Täpläpapurikko 148
Metsäpapurikko 150
Tummapapurikko..... 152
Kirjopapurikko 154
Ruostepapurikko 156
Ruutuperhonen..... 157
Ruskoniittyperhonen..... 158
Kirjoniittyperhonen..... 159
Saraikkoniittyperhonen 160
Idänniittyperhonen 162
Keltaniittyperhonen 164
Tesmaperhonen 166
Tumhäränsilmä 168
Idänhäränsilmä 170
Metsänokiperhonen 172
Suonokiperhonen 174
Kairanokiperhonen..... 176
Ruijannokiperhonen..... 178
Lapinnokiperhonen 180
Hietahäiveperhonen 182
Sarakyllänperhonen 184
Paljakkakylmänperhonen 186
Rämekylmänperhonen 188

Sinisiivet

Pikkusinisiipi.....	190
Kannussinisiipi.....	192
Luhtasinisiipi.....	194
Paatsamasinisiipi.....	196
Harjusinisiipi.....	198
Kalliosinisiipi.....	200
Virnasinisiipi.....	202
Muurahaissinisiipi.....	204
Kangassinisiipi.....	206
Ketosinisiipi.....	208
Lehtosinisiipi.....	210
Huhtasinisiipi.....	212
Ruskosinisiipi.....	214
Niittysinisiipi.....	216
Juolukkasinisiipi.....	218
Tundrasinisiipi.....	220
Hopeasinisiipi.....	222
Hohtosinisiipi.....	224

Kultasiivet

Pikkukultasiipi.....	226
Luhtakultasiipi.....	228
Isokultasiipi.....	230
Loistokultasiipi.....	232
Tummakultasiipi.....	234
Purppurakultasiipi.....	236
Ketokultasiipi.....	238

Nopsasiivet

Kangasperhonen.....	240
Jalavanopsasiipi.....	242
Tuominopsasiipi.....	244
Ruostenopsasiipi.....	246
Tamminopsasiipi.....	248

SIRPPISIIPIMÄISET

Villaselät

Punevillaselkä.....	252
Kevätvillaselkä.....	253
Vadelmavillaselkä.....	254
Silkkivillaselkä.....	255

Sirppisiivet

Nyhäsirppisiipi.....	256
Täpläsirppisiipi.....	257

MITTARIMAISET

Lehtimittarit

Serpentiinimittari.....	260
Rämekulmumittari.....	261
Viirulehtimittari.....	262
Sinilehtimittari.....	263
Mustikkalehtimittari.....	264
Maitolehtimittari.....	264
Punemittari.....	265

Kenttämittarit

Pihamittari.....	266
Kirjokenttämittari.....	267
Mäkikenttämittari.....	267
Loimumittari.....	268
Pikkuraanumittari.....	269
Synkkäraanumittari.....	269
Kaksivärimittari.....	270
Kaunovarpumittari.....	271
Vihervarpumittari.....	271
Hallamittari.....	272
Lumimittari.....	273
Tunturimittari.....	274
Ruosteleppämittari.....	275
Keihäsmittari.....	276
Aaltomittari.....	276
Kiiltomittari.....	277
Nunnamittari.....	278
Nokimittari.....	279
Rämeokamittari.....	280
Kuusamaliuskamittari.....	281
Lehtovähämittari.....	282
Neulaspikkumittari.....	282
Kärsämöpikkumittari.....	283
Lautumapikkumittari.....	283
Toukopikkumittari.....	284
Piiskupikkumittari.....	284
Päiväpikkumittari.....	285
Kannusruohomittari.....	285

Tyttöperhoset

Koivutyttöperhonen.....	286
Haapatyttöperhonen.....	287

Lovimittarit

Laikkumittari.....	288
Reunustäplämittari.....	289
Idäntäplämittari.....	289
Rämemittari.....	290
Viitamittari.....	291
Ruutumittari.....	291
Sulkamittari.....	292
Käherämittari.....	293
Koivikkopörhömittari.....	294
Tammimittari.....	295
Koivumittari.....	296
Ruskamittari.....	297
Huhtimittari.....	297
Pakkasmittari.....	298
Kevätharmomittari.....	300
Suomittari.....	301
Aaltoharmomittari.....	302
Jättiharmomittari.....	302
Rengasharmomittari.....	303
Metsämittari.....	304
Pilkkuharmomittari.....	305
Soukkomittari.....	306
Pisamamittari.....	307
Pantterimittari.....	308
Toukomittari.....	309
Kuusamamittari.....	309
Koivulovimittari.....	310
Kakskuumittari.....	311
Nelikuumittari.....	311
Petomittari.....	312
Ritarimittari.....	313
Kehräjämittari.....	314
Liitumittari.....	315

Vihermittarit

Isomittari.....	316
Viherämittari.....	317
Koivulehtomittari.....	318
Mustikkalehtomittari.....	319

KARVAKEHRÄJÄMÄISET

Karvakehräjät

Hallakehrääjä.....	322
Koivukehrääjä.....	323
Tammikehrääjä.....	324
Heinähukka.....	325
Mäntykehrääjä.....	326
Heinäorsu.....	327
Pihlajanorsu.....	328
Luumukehrääjä.....	329

KEHRÄJÄMÄISET

Brahmakehräjät

Maitiaiskehrääjä.....	332
-----------------------	-----

Kirjokehräjät

Kirjokehrääjä.....	333
--------------------	-----

Riikinkukkokehräjät

Pikkuriikinkukkokehrääjä.....	334
Nastakehrääjä.....	336

Kiitäjät

Poppelikiitäjä.....	338
Haapakiitäjä.....	339
Sinisilmäkiitäjä.....	340
Lehmuskiitäjä.....	341
Syreenikiitäjä.....	342
Mäntykiitäjä.....	343
Kiertokiitäjä.....	344
Pääkallokiitäjä.....	345
Ruusuruohokiitäjä.....	346
Kuusamakiitäjä.....	347
Etelänpäiväkiitäjä.....	348
Oleanterikiitäjä.....	349
Matarakiitäjä.....	350
Tyräkkikiitäjä.....	352
Pikkukiitäjä.....	353
Horsmakiitäjä.....	354

YÖKKÖSMÄISET: NIRKOT

Hangokkaat

Isohangokas.....	358
Haapahangokas.....	359

Noitanirkot

Noitanirkko.....	360
------------------	-----

Kyttyränirkot

Kyttyränirkko.....	361
Haapanirkko.....	362
Pajunirkko.....	363
Koivuposliinikas.....	364
Häivänirkko.....	365

Kärsänirkot

Kärsänirkko.....	366
Nyhäsiipi.....	367
Huhtinirkko.....	368

Härkäpäät

Härkäpää.....	369
---------------	-----

YÖKKÖSMÄISET: HÄMYKÖT

Puroyökköset

Puroyökkönen.....	372
-------------------	-----

Nokkayökköset

Isonokkayökkönen.....	373
-----------------------	-----

Villakkaat

Havununna.....	374
Lehtinunna.....	375
Rämekarvajalka.....	376
Kuusikarvajalka.....	377
Villakarvajalka.....	378
Täplätupsukas.....	379

Siilikäät

Ruususiipi.....	380
Koisasiipi.....	381
Nokisiipi.....	382
Tuhkakeltasiipi.....	383
Pikkukeltasiipi.....	384
Kiiltosiilikäs.....	385
Jaakonsiilikäs.....	386
Ruostesiipi.....	387
Tiikerisiilikäs.....	388
Karhusiilikäs.....	389
Keltasiilikäs.....	390
Tunturisiilikäs.....	391
Isosiilikäs.....	392
Pohjansiilikäs.....	393
Täpläsiilikäs.....	394

Virnayökköset

Sinivirnayökkönen.....	395
------------------------	-----

Ritariyökköset

Niittoyökkönen.....	396
Piirtoyökkönen.....	397
Keltaritariyökkönen.....	398
Siniritariyökkönen.....	399
Kulmaritariyökkönen.....	400
Aaltoritariyökkönen.....	401

YÖKKÖSMÄISET: YÖKKÖSET

Dyopsinae

Harjuyökkönen 404

Metalliyökköset

Lyijysuomuyökkönen 405

Messinkiyökkönen 405

Gammayökkönen..... 406

Laikkupronssiyökkönen 407

Isotinayökkönen 408

Kupariyökkönen..... 409

Kysymysmerkkiyökkönen..... 409

Kaapuyökköset

Malikaapuyökkönen 410

Loistokaapuyökkönen 411

Savukaapuyökkönen 412

Kellerväkaapuyökkönen..... 413

Kiiltoyökköset

Vyökiiltoyökkönen..... 414

Sarakiiltoyökkönen..... 414

Pensasyökköset

Hohtopensasyökkönen 415

Suruyökkönen 415

Orapihlajayökkönen 416

Huhtiyökkönen 416

Iltayökköset

Saarniyökkönen 417

Tuomiyökkönen 417

Leppäiltayökkönen..... 418

Vaahterayökkönen..... 419

Nopsayökköset

Valkonopsayökkönen 420

Pörhönopsayökkönen 421

Vaellusyökköset

Keltajaloyökkönen..... 422

Hukkavaellusyökkönen 423

Maayökköset

Harmonurmiyökkönen 424

Varjoyökkönen 425

Koruyökkönen..... 425

Maltsayökkönen 426

Viheryökkönen..... 427

Jaspisyökkönen..... 428

Karveyökkönen 429

Varsiyökkönen..... 429

Huppukeltayökkönen 430

Vaaleakeltayökkönen 431

Puolukkapiiloyökkönen 432

Tummapuuyökkönen..... 432

Vaippayökkönen 433

Ruskohirsiyökkönen 433

Helmiyökkönen..... 434

Keltapetoyökkönen 434

Jäkälätammiyökkönen 435

Tunnusraitayökkönen..... 436

Verkkoeloyökkönen 437

Niitty-yökkönen..... 437

Herttakangasyökkönen..... 438

Pensastarhayökkönen 439

Täplätarhayökkönen..... 439

Kulmaolkiyökkönen..... 440

Sameaolkiyökkönen 440

Huutomerkkiyökkönen..... 441

Isomorsiusyökkönen 442

Isomaayökkönen..... 443

Noitayökkönen..... 444

Sammalmaayökkönen 444

Ketoruuniyökkönen 445

YÖKKÖSMÄISET: VENHOKKAAT

Suomuvenhokkaat

Rämevenhokas..... 448

Suovenhokas..... 449

Vihervenhokkaat

Pajulaahusvenhokas..... 450

Koivuvenhokas..... 451

PIKKUPERHOSET

Leukaset

Kirjoleukanen..... 454

Kultaleukanen..... 454

Päistärkoit

Isopäistärkoi 455

Juuriperhoset

Saniaisperhonen..... 456

Pikkujuuriperhonen..... 457

Humalaperhonen..... 458

Kääpiökoit

Impikääpiökoi 459

Surviaiskoit

Kevätsurviaiskoi..... 460

Isosurviaiskoi 461

Kultasurviaiskoi 461

Metsäsurviaiskoi..... 462

Pikkusurviaiskoi..... 462

Seulakoit

Taigaseulakoi 463

Aitokoit

Hevosmuurahaiskoi 463

Jättikäöpäköi 464

Miinaajakoit

Kuismatikkukoi 465

Tervaleppämiinakoi 465

Töyhtökoit

Leppätöyhtökoi..... 466

Kehrääjäkoit

Tuomenkehräjäköi 467

Silmukoit

Koivutarhakoi..... 468

Pihlajanmarjakoi..... 468

Juovatarhakoi 469

Kaalikoit

Kaalikoi..... 470

Kiiltokoit

Heinäkiiltokoi..... 471

Hahtikoit

Tarhahahtikoi..... 472

Niittynurmikoi 472

Tuiekoit

Nokkostuiekoi 473

Sinetuiekoi 473

Kääriäiset

Kaunorullakääriäinen 474

Juova-aamukääriäinen 474

Hopeaharmokääriäinen 475

Tammikääriäinen 475

Jänötalvikääriäinen 476

Laikkutalvikääriäinen 476

Iltakääriäinen 477

Korpraalikääriäinen 477

Kiiltokirjokääriäinen 478

Metsäkirjokääriäinen 478

Silmäkirjokääriäinen 479

Virnasirppikääriäinen 480

Piennarlaikkukääriäinen 480

Kuismakääriäinen 481

Ketokiiltokääriäinen 481

Punatäpläperhoset

Nätkelmäpunatäplä..... 482

Tunturipunatäplä..... 483

Maitepunatäplä 484

Virnapunatäplä 485

Niittyvihersiipi 486

Rämevihersiipi 487

Lasisiivet

Vattulasisiipi 488

Haavanlasisiipi..... 489

Koivulasisiipi 490

Vesalasisiipi..... 491

Puuntuhoijat

Puuntuhoija 492

Kastanjantuhoija 493

Keulakoit

Kanervahohtokoi 494

Pietarviirukoi 494

Täpläsavikkakoi..... 495

Kolmiokoi 495

Seeprakeulakoi 496

Lattakoit

Koiranputkilattakoi 496

Harmokevätkoi..... 497

Pihlajakevätkoi 497

Pussikoit

Heinäpiiskupussikoi 498

Puna-apilapussikoi 498

Pystykotelokoit

Jänöhitukoi 499

Metsähitukoi 499

Tupsukoit

Juuritupsukoi 500

Piennartupsukoi 500

Hammaskoit

Täplähammaskoi..... 501

Sulkaperhoset

Ajuruohosulkanen 502

Kellukkasulkanen 502

Valkosulkanen..... 503

Kärsämösulkanen 504

Takiaissulkanen 504

Käpäläsulkanen 505

Tarhaviuhkanen 505

Koisamaiset

Pesäkoisa..... 506

Punakeltakoisa 507

Hanhikkikoisa 507

Tervakoisa 508

Metsäsammalkoisa 508

Osmankäämikoisa..... 509

Ruokokoisa 509

Kulmaheinäkoisa 510

Sysiheinäkoisa 510

Purppurakirjokoisa 511

Nokkoskoisa 512

Valkotäpläkoisa..... 513

Järvikoisa 514

Lummekoisa..... 514

Neidonkielikoisa 515

Mustikkaokakoisa 516

Isokoisa..... 517

Lähteet..... 518

Hakemisto – suomenkieliset nimet.. 520

Hakemisto – tieteelliset nimet..... 524

Kiitokset..... 528

